

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN

NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America

Consisting of 100 Branches Located
in All Principal Cities of the
UNITED STATES

840 West 33rd Street,
Chicago, Ill. 60608
Telephone: (312) 927-4789

PRICE 50 CENTS

GRUODŽIO 15 - DECEMBER 15, 1980

NR. 23

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ- LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ!

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara

BENDRAS ŠVENČIŲ DŽIAUGSMAS TESUJUNGIA MUS
BENDRAM DARBUI DĖL LIETUVOS. TEBŪNA NAUJIEJI
1981 METAI NAŠESNI LIETUVOS IŠLAISVINIMO DARBAIS.

SVEIKINDAMI PAVĖRGTOS TĖVYNĖS BROLIUS, SIBIRO
KANKINIUS IR LIETUVIUS IŠEIVIUS VAKARUOSE, TIKIME,
KAÐ KALĖDŲ RIMTIS MUS DAR LABIAU SUJUNGS
Į VIENINGĄ LAISVĖS KOVŲ VEIKLĄ.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

*Vardan Jūsų Lietuvos
Vienybė Teisė!*

TRUMPAI IŠ VISUR

Buves Indijos premjeras Desai pa
reiškė, kad sovietai jį ragino užpulti
ir sunaikinti Pakistaną.

Ispanija tikisi įstoti į NATO.

Brežnevas būdamas Indijoje pareiš-
kė, kad sovietų kariai iš Afganistano
nebus atšaukti.

Italijoje siaubingam žemės drebėji-
mui įvykus, po 15 dienų trys italai ras-
ti gyvi griuvėsiuose. Jie valgė papriką
ir gėrė vyną.

Atlantic City 5 lošimų namai per
lapkričio mėn. uždirbo 59 mil. dol.

Sovietų ginklų pardavimas užsieniui
padidėjo 3 kartus.

Reaganas yra giminė buv. Airijos
karaliaus Brian Bosu.

Irene įvestos maisto kortelės mė-
sai, cukrui, kiaušiniams, ryžiams ir
kt. maisto produktams, bet ir pagal
korteles jų sunku gauti.

Respublikonai senato daugumos va-
du išrinko H. Baker ir pavaduotoju T.
Stevens.

I Reagano administraciją nori įsi-
skverbti sovietų agentai.

Pernai XII.1 d. JAV bedarbių bu-
vo 2,2 mil., o šiemet 3,8 milijonai.

Iš Venezuelos lėktuvo piratai pa-
grobė 1,6 mil. dolerių.

Lenkų veikėja H. Zielinski mano,
kad sovietai okupuos Lenkiją švenčių
laikotarpiu.

Sovietai į Lenkijos pasienį atsiuntė
diviziją mongolų karių.

Reagano asmeninis gydytojas buvo
čikagiškis dr. D. Ruge.

Saudi Arabijos princui tarpininkau-
jant buvo išvengtas Sirijos ir Jordani-
jos karas.

JAV daugiau javų eksportuos į Mek-
siką ir komunistinę Kiniją.

Tarp Kubos "pabėgėlių" rasta 1800
Castro atsiųstų kriminalinių nusikaltė-
lių.

JAV gynybos sekretorius H. Brown
pripažino, kad kariuomenei trūksta tran-
sporto lėktuvų.

Turkijoje dar suimti 202 komunis-
tiniai teroristai.

Pirmoji moteris išrinkta JAV gu-
bernatore E.T. Grasso nustatyta, kad
serga kepenų vėžiu. Ji 61 metų amžiaus
atsisakė iš gubernatoriaus pareigų.

Sovietų Rusijoje kasmet pagamina-
ma 70 milijonų netinkamų porų batų.

Sovietų kariai Afganistane, paėmę
į nelaisvę 12 partizanų, juos sutraiskė
tankais.

Lenkija yra skolinga vakarams 21,1
bilijona dolerių. Dabar prašo nevien

LIETUVOS ATSTOVO DR. S.A. BAČKIO SVĖIKINIMAS

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS IR SAVO VARDU SVEIKI-
NU VISUS LIETUVIUS KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR NAUJŲJŲ 1981
METŲ PROGA.

REIKŠDAMAS DĖKINGUMĄ SPAUDAI, VEIKSNIAMS, OR-
GANIZACIJOMS IR PAVIENIAMS ASMENIMS UŽ ŽYGIUS LIE-
TUVOS REIKALAIS BEI ATODAIRĄ LIETUVOS DIPLOMATI-
NIAMS IR KONSULARINIAMS ATSTOVAMS, LINKIŲ, KAD
1981 METAI VISIEMS BŪTŲ SĖKMINGI ASMENIŠKAI IR YPA-
ČIAI KOORDINUOTOJE VEIKLOJE GINANT PAVĖRGTŲJŲ
TAUTIEČIŲ PAGRINDINES TEISES IR LIETUVOS LAISVĖS
BYLĄ.

1980. XII. 12.

DR. S.A. BAČKIS
Lietuvos Atstovas

atidėti šių skolų mokėjimą, bet duoti
naujai dar 8 bilijonus dolerių.

Ray Jenkins Anglijos teisme liudijo,
kad Carterio valdžia planavo nužudyti
Nikaragvos prezidentą Samozą, jeigu jis
nebūtų atsisakęs ir išvykęs į užsienį.

Amerikietis A. Hammer Londone
už 5,2 mil. dol. nupirko Leonardo de
Vinci dienoraštį.

Irano dalinių vadai sušaudomi, jei-
gu jie įsako savo kareiviams gyviems
pasitraukti.

Žurnalistas J. Taylor tvirtina, kad
JAV raketų lizdai, gali būti lengvai
sovietų sunaikinti.

Irene laisvai veikia sovietų bankas
nors kitų valstybių bankai buvo uždary-
ti konfiskuojant esamas sumas. Taip
pat eina ir komunistų laikraštis "Mar-
dum".

Čekoslovakijoje ir Rytų Vokietijoje
pašaukta dalis atsarginių į kariuomenę.

JAV iš Egipto išnuomavo Ras Ba-
nas karinę bazę.

Čekoslovakijoje ir Rytų Vokietijoje
pakeisti sovietų įgulų viršininkai.

Irene žmonių korikas mula Khal-
khali pasitraukė iš teisėjo pareigų.

Norvegas S. Gudding, grįžęs iš
Vietnamo, tvirtina, kad ten dar daug
yra JAV karo belaisvių.

Paminėta Kariuomenės Šventė

Detroitas. Lapkričio 23 d., nors ir
kukliai, bet gražiai buvo paminėta Lie-
tuvos Kariuomenės šventė. 10:30 val.
šv. Antano bažnyčioje klebonas kun.
Alfonsas Babonas už mirusius ir gy-
vus karius ramovėnus atnašavo mi-
šias ir savo pamokslė paminėjo sava-
norių kūrėjus, kurių dėka mes, nors
neilgai, bet vis tiek gyvenome gražius
Lietuvos Nepriklausomybės laikus.
Mišiose organizacijos dalyvavo su
vėliavomis. Giedoję sol. Danutė Petro
nienė, vargonais grojo J. Sinkus. Auką
prie altoriaus nešė Stasys Šimoliū-
nas ir Kristina Daugvydienė. Po mišių
buvo sugiedotas Lietuvos himnas.

Akademijs ir pats minėjimas buvo
atliktas parapijos kavinėje. Dalyvavo
gražūs skaičius žmonių. Žodį tarė ir
esančius Detroito ramovėnus prista-
tė Kazimieras Daugvydas. Atsistoji-
mu buvo pagerbti mirusieji. Invokaci-
ją sukalbėjo kun. Alfonsas Babonas.
Jūrų šaulių "Švyturio" kuopos pirmi-
ninkas Alfa Šukys papasakojo daug mū-
sų savanorių pirmąsias kovas prie
Kėdainių ir Alytaus ir paskaitė J. Pe-
tručio parašytos knygos "Laisvę gi-
nant" ištrauką - "Pirmųjų kautynių
įspūdžiai", kuriose buvo aprašytos ko-
vos prie Panevėžio.

"Aušros" lituanistinės mokyklos
mokinės, kuriai vadovauja A. Vaitėnas
atliko meninę dalį.

VLIKO SEIMAS TORONTE

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo
Komiteto Seimas Toronte, Kanadoje,
įvykęs gruodžio 13 - 14 d.d., buvo
darbingas ir įspūdingas. Jautėsi Kan-
ados visuomenės didelis pritarimas
VLIKO darbams. Kanados Tautos Fon-
do pirmininkas A. FIRAVIČIUS įteikė
kanadiečių auką - \$ 45,000.

Seime dalyvavo VLIKĄ sudaran-
čių organizacijų 44 atstovai ir daug
svečių, spaudos atstovų, foto ir tele-
vizijos reporterių. Buvo atvykę Angli-
jos ir Prancūzijos Vliko įgaliotiniai.

Buvo įdomi Algirdo Vokietaičio
istorinė paskaita "VLIKO atstovybė Šve-

dijoje 1944 metais". Didžiausią dėmesį
iššaukė prelatas J. Balkūno paskaita -
"Lietuvių veiksniai ir jų paskirtys".
Seimo dalyviai gausiai plojo, pagerbdami
atsistojimu, Vladas Šakalys Seime
negalėjo dalyvauti.

Būtų gerai, kad VLIKAS po šio
seimo išleistų atskiru leidiniu visus
pranešimus ir taip vertingas paskaitas.

Prie seimo pasiekimo daug prisidėjo
Kanadoje Seimo vykd. komitetas -
pirm. dr. A. Pacevičius, inž. H. Lapas
ir A. Firavičius, sudarydamas garbės
komitetą iš visų visuomenės sluoksnių.

Plačiau apie seimą bus sekančiuose
Sandaros numeruose.

SANDARA

LITHUANIAN NEWSPAPER

Published bi-weekly on Mondays, except July,
by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC.
Second class postage paid at Chicago, Illinois
Sandara (USPS 480-880)

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone YArds 7-4789

SUBSCRIPTION RATES: UŽSAKYMŲ KAINA:
In The United States per year \$10.00 Suvienytose Valstybese metams \$10.00
In Foreign Countries per year \$10.00 Užsienyje metams..... \$10.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

PITTSBURGH, PA.

PAMINĖTAS TREČIOKAS

1980 m. lapkričio 30 d. išgirdome per Lietuvos Radio Programą, kurią veda Povilas Dargis, jog lapkričio 26-tą dieną mirė Susivienijimo Lietuvos Amerikoje GARBĖS NARYS ALBINAS S. TREČIOKAS.

Povilas priminė, jog A. Trečiokui arti širdies buvo Sandara, Lietuvos Tautinė Sąjunga, o ypač SLA. Klausydami programos patyrėme, jog į SUSIVIENIJIMĄ A.S. Trečiokas įstojo 1927 metais.

Per eilę metų A.S. Trečiokas įrašė į SUSIVIENIJIMĄ daugiau šimto narių ir padėjęs suorganizuoti eilę naujų kuopų. Albinas Trečiokas dalyvavo vi-suose SLA Seimuose. Kiekviename Seime delegatai Albiną išrinkdavo į SLA Pastoviąsias Komisijas.

Politinėje srityje dirbo Amerikos Lietuvos Taryboje, kai reikėjo pagelbėti tremtyje atsidūrusiems lietuviams, padėjo įsteigti BALFą. Kai iš Europos atvykusieji atsivežė Lietuvos Bendruo-

menę, Trečiokas joje rado darbo. Buvo per eilę metų New Jersey valstijoje Lietuvos Bendruomenės pirmininku. Bet daugiausiai Jis yra pasidarbavęs mūsų SUSIVIENIJIMUI, todėl SLA Seime, 1974-tais metais, Bostone, delegatai išrinko ALBINĄ S. TREČIOKĄ SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE GARBĖS NARIU.

Pažymėtina, kad visą radio programą Povilas Dargis paskyrė pagerbimui Amžinos Atminties Albinui S. Trečiokui.

P. Dargis šiais žodžiais baigė programą: "Nors Albinas Trečiokas iškeleavo AMŽINYBĖN, tačiau mes JO niekad nepamiršime ... ILSĖKIS RAMYBĖJE".

D.J.

Kas skaito, rašo—

SANDARA

išsirašo

PER KALĖDAS TOKSAI LAIKAS
DŽIAUGIAS SENAS, ŠOKA VAIKAS.
Kuo GRAŽIAUSIAI PASIRĖDO,
UŽSIMIRŠTA VARGAI, BĖDOS.
TAD IR ŠOKIM, TEPAGROJA,
KAIP KADAISE LIETUVOJE.

BALTIC BAKERY

4627 SOUTH HERMITAGE AVE Chicago, Illinois
Tel. LA 3-1510

2616 WEST 69th STREET Chicago, Illinois
Savininkas JUOZAS ANKUS Tel. 737-6784

E U D E I K I S

DOVYDAS P. GAIDAS -- GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktorai
TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mieli SANDAROS skaitytojai ir bendradarbiai!

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratorei p. Editai Rimkienei, kas dar nėra susimokėjęs už laikraštį. Taip pat prašome surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliepimą ir SANDAROS parėmimą būsim labai dėkingi.

Visos aukos skelbiamos Sandaroje.

SUSIPAŽINIMUI
vienas "Sandaros" numeris
siunčiamas nemokamai

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 10 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol.
Iš viso..... dol.

MANO PAVARDE.....

ADRESAS;.....

SANDAROS REDAKCIJA
Redaktorius: G.J. Lazauskas
Redakcijos nariai: E. Boreiša (polit.),
P. Bružas (techn.).
Skyrių redaktoriai: Janė Bajerčienė
(Seimininkų sk.), Vyta. Širvydas (English
Section).

SANDAROS ADMINISTRACIJA
Administratorė: Edita Rimkus
Ekspeditorius: Stasys Dagys
Administracijos darbo valandos:
Pirmadienį, Antradienį ir Trečiadienį

10 val. - 12 val. ir 1 val. pp - 6 val
vakare. (kitu laiku, esant svarbiam
red. ir adm. reikalui, galima skam-
binti 312 - 543 - 8198.).

SANDAROS ATSTOVAI

So. Bostone: Inž. Aleksandras J. Chap-
likas; Los Angeles - inž. Juozas
Ruokis; Detroit - Antanas Norus.

TALKININKAI, kurie norėtų bet kuo
prisidėti prie Sandaros darbų, pra-
šomi pranešti red. ir adm. telefonais.

Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais turime ir būt!

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga sveikiname
Jus ir Jūsų šeimos narius bei artimuosius, linkėdami
džiaugsmingų dienų ateityje.

Žengdami į Naujuosius Metus, pasižadėkime ir
toliau dirbti su tuo pačiu pasiryžimu ir pasišventimu
pavergtos tėvynės laisvės atstatymui ir mūsų tautinio so-
lidarumo išlaikymui. Šv. Kalėdų doasia teatneša į mū-
sų tarpą ramybę, meilę, pasitikėjimą vienas kitu ir pa-
garbą vienas kitam.

Pasaulio Lietuvos Bendruomenės Valdyba

Linksmiausių Kalėdų Švenčių Laimingų Naujų Metų!

JUOZO DAUMANTO ŠAULIŲ KUOPA
Los Angeles, Calif.

★ Linksmų Kalėdų ★

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

VISIEMS LIETUVIAMS LINKIME

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorijų Asociacijos Nariai

PETRAS BIELIŪNAS

4343 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICZ)
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1219
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6872
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, ILL 974-4410

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138, 1139

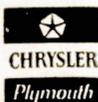
VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003
TURIME KOPLYCIAS VISOSE MIESTO DALYSE

LINKSMŲ KALĖDŲ ir LAIMINGŲ

NAUJŲ METŲ

LINKIME VISIEMS MŪSŲ KLIENTAMS, MUZIEJAUS LAN-
KYTOJAMS IR VISAI LIETUVIŠKAI VISUOMENEI

BALZEKAS MOTOR SALES

4030 South Archer Avenue
Chicago, Ill.

Since 1933
CHICAGO'S OLDEST
CHRYSLER-PLYMOUTH DEALER PHONE: 847-1515

PENSIŅINKŲ PINIGAI

Atsargiai su vandeniu

Visais laikais vanduo buvo ir tebėra būtinausias gyvųjų organizmų gyvybės šaltinis. Tiek pat ir civilizacijai plėtotis vanduo yra svarbiausia žaliava. Be vandens neturėtume augmenijos, neužsiaugintume maisto, nepasigamintume vartojimui reikiamų gaminių. Štai, apie 1000 litrų vandens suvartojama iki iškasama 500 kg. akmens anglių. Gi, šių laikų vidutinio pajėgumo šiluminė elektrinė per metus suvartoja apie 1,5 milijardo kub. metrų vandens. O kur dar žemės ūkis. Antai, vienai tonai medvilnės užauginti reikia 10000 tonų vandens, o vienai tonai ryžių - 4500 tonų vandens. Taipgi ir žemės karalius - žmogus per parą nemažai jo suvartoja. Jis jį naudoja ne tik švarai palaikyti, bet ir savo gyvybei išlaikyti, nes be maisto jis gali išgyventi dešimtimis dienų, o be vandens - vos keletą. Ir taip yra todėl, kad žmogus ir taip pat kiti gyviai susideda maždaug iš 70% vandens ir tik iš 30% kitų medžiagų. Ši vandens proporcija gyvajame organizme su mažu svyravimu turi būti išlaikoma pastoviai, nuolat papildant.

Tai tik keletą pavyzdžių, bet ir iš tų kelių pavyzdžių vaizdžiai matyti vandens svarbą. Todėl ne be reikalo žemės kamuolio paviršiuje matome du trečdalius vandens ir tik vieną trečdalį sausumą. Tačiau, visa bėda, kad 97% to žemės kamuolį aplojantiesi vandens sluoksniai yra sūrūs. Didžiausi gėlo vandens kiekiai yra užšaldyti ašigaliuose, paslėpti žemės plutos gilumoje. Nepaisant to, ši brangenybė ir toliau nerūpestingai švaistoma, beužtaisos teršiama. Ir tai daroma tuo metu, kai gėlo vandens pareikalavimas sparčiai didėja, kai požeminio neužteršto vandens atsargos mažta, kai visa gerkle šaukiamą, kad be jo žlugs civilizacija ir visa žmonija.

Šia nenormalia vandens padėtimi, kol civilizuoatas bei išprusintasis žmogus išmoks teisingai ir sąžiningai vartoti vandenį, pasinaudoja įvairūs vertelgos ir biznieriiai, gamindami ir įžūliai pirdami įvairiais vardais pavadintus ir chemikalais bei dujomis (angliavandeniais) paskintus gėralus, tuo visame pasaulyje išviliodami iš nenusimanančiųjų bilijonus dolerių. Todėl neatsitiktinai, bet sąmoningai ant vaisvandenių bonkų užrašoma, naturalus, neturi kalorijų, sveikatai naudingas arba "à votre santé". Atseit, "į jūsų sveikatą". Ir dar geriau, kai vietoje mineralinio vandens, gryno iš šaltinių paimto, vartotojams pardavinėjama čia pat iš upių ar ežerų pasemtą vandenį, žinoma, truputį jį "perdirbus". dezinekuojant, perkošiant, ištirpdant šiek tiek druskų bei mineralų ir dar, pagal reikalą, prisotinant tam tikrą kiekį angliavandenių dujų - karbohidratų.

JAV Valstybėse veikia vyriausybės įsteigta sveikatos, maisto ir vaistų priežiūros tarnyba. Jos tikslas apsaugoti vartotojus nuo išnaudotojų ir savavaliutojų biznierių. Tuo tikslu ji tikrina vaistus, maisto gaminius ir nustato juose gamintojų pridedamų priemaišų normas. Tuo pat tikslu ir mineralinio vandens priemaišoms yra nustatyta norma, angliškai vadinama "total dissolved solids - TDS. Ši mineralinio vandens priemaišų norma yra tiek jau įsigyvenusi, kad mažiau tos normos mineralų kiekis vandenyje jau atima teisę vadintis mineraliniu vandeniu. Pavyzdžiui, jei bonkoje yra 500 milijonių dalių - ppm TDS, jis skaitomas jau mineraliniu vandeniu, o jei mažiau - nebeskaitomas.

Idomiausia, jei mineralais bei chemikalais prisotintas vanduo, maisto produktai, arba ir tie patys vaistai nenunuodija žmogų iš karto, jie skaitomi nekenksmingi, neatsižvelgiant, kad per ilgą laiką juos vartojant, žmogus pradeda skystis negalavimais, pradeda sirgti. Pavyzdžiui, labai garbinamas dantų sveikatai fluoridas (fluoride), kuris bilijoninėmis gamybos sumomis įsigalėjęs JAV geriamajame vandenyje taip stipriai, kad jis nebegalima ir norint pašalinti, nors jis dantims ne tik kad nepažeidžia, bet, atvirkščiai, pablogina. Ypačiai, kai pastebima, kad jis yra kenksmingas kitiems žmogaus kūno organams.

Arba vėl gerai žinomas nuodas ar-

senikas. Sveikatos tarnyba JAV daleidžia, kad geriamajame vandenyje gali būti iki 0,05 ppm arseniko. Kitaip sakant, jei iš karto tave nenunuodija - tvarkoj, bet jei tave ilgainiui toks su arseniko priemaiša vanduo numarina - ne jų reikalas!

"Consumer Reports" žurnalas, patikrinęs pardavinėjamo mineralinio vandens markes, rado, kad "A Sante" turi įmaišyto arseniko 0,047 ppm, "Bartlett" - 0,049, "Vichy Celestins" - 0,130, "Apolinaris" - 0,037, Canada Dry Club Soda" - 0,003, "Peters Val Natur. Spak. Mineral" - 0,011, "Calistoga" - 0,055, "Vittel-loise", 0,010, "Ferrarelle" - 0,010, "Safeway Bel-Air" - 0,008, "Schweppes" - 0,004, "San Pellegrino" - 0,002 ir "Black Forest" - 0,003 ppm.

Iš jų fluorida daugiausiai turi "Calistoga" ir "Vichy Celestins" - 6,2 ir 6,5 ppm. Kitos markės mažiau.

Dažnas mineralinių bei įvairių angliavandenių gėralų vartojimas kenkia sveikatai, ypač senesnio amžiaus žmonėms, kurių ir taip viduriai jau yra susilpnėję. V.P.

ABEJOTINOS VERTĖS BALSAS

Dabartinė JAV administracija, pasitraukdama į pensiją, siūlo "padidinti" amžių prie pensijos slenksčio priėjusių. Siūlymas, pasiteisinant inflacija, kurios sparčiau riedėjančiam "karui" kuro gerokai įpylė ta pati administracija, dirbančiuosius į pensiją išleisti tik sulaukus 67-ųjų metų amžiaus. Tuo būdu, esą, dirbąs ir darbo duodąs įmokės į socialinio draudimo išuštėjusią kasą didesnes pinigų sumas, o mažesnis dirbančiųjų asmenų skaičius papildys pensininkų kadra, nesgi, aišku - pirma, iki bus įsigyjama pensininko teisė, nemažas jų skaičius dar bedirbant iškeliaus į amžinybę. Kad neišgąsdintų dirbančiųjų ir kad jiems nebūtų taip skaudu, tai amžiaus "padidinimas" įvyks ne iš karto, bet pamažu - tik į metus pridedant po vieną mėnesiuką.

Žinoma, per daug nereikia bukštauti, kadangi toks pasiūlymas, iki jis taps įstatymu, turės dar perlipti dirbančiųjų ir tiek pat darbdavių užvarą, dirbininkų unijų neigiamą nusistatymą ir, tikriausia, balsuotojų nepasitenkinimą. Tad kas mėgins tas užtvaras nugaltėti?

RUOŠKITĖS SUSIVERŽTI

Kadangi ligoninių kaštai sparčiai didėja, todėl Medicare pacientas nuo 1981 m. sausio 1 d. ligoninės išduotą sąskaitą turės apmokėti didesne dolerių suma. Iki šiol toji suma siekė 180 dol. dienai, bet nuo 1981.1.1. d. apturės jau didesnę metinę ataskaitą (deduction), kurią ligonis turės sumokėti iš nuosavos kišenės. V.P.

KITUOSE KRAŠTUOSE

Kanadoje, Montrealyje, lietuviai pensininkai yra susibūrę į savo klubą vardu RŪTA. Klubas skaitingas narių skaičiumi - per 200, o savo kasoje yra sukaukęs keletą tūkstančių dolerių. Ne tik didesnio masto parengimams, bet ir paprastiems savo narių subuvimams, pasidalinti naujausiomis žiniomis iš politikos ar kitų sričių ir savyje pabendrauti, pappkuoti, o moterys - megztinius ar pirštines megzti, klubas turi išsinuomosę nuolatinę patalpą. Valdybos rūpesčių, metų bėgyje suruošia, Kanadoje gana populiarių renginių, taip vadinamą, bazarą, su lietuviškais valgių patiekalais, tautodailės dirbiniais bei audiniais, tautiniais šokiais, o tuo pačiu ir nemaža pajamų. Montreilio liet. pensininkai dirba, veikia ne tik savo bei savo klubo labui, bet ir savos tautos gerovei. P.B.

LIETUVIS NEPAVARGS KOVOJE UŽ LIETUVOS LAISVĘ

RAŠO KUN. DR. JUOZAS PRUNSKIS, Amerikos Lietuvių Tarybos informacijos direktorius, kaip ALT'o atstovas, buvęs Ispanijoje 1980 m. lapkričio 13 - 27 dienomis Madrido konferencijos metu

Kun. Dr. J. PRUNSKIS

Daugelis mūsų vaizduojamės Ispaniją neturtingu, atsilikusių kraštu. Tačiau pagyvenus jų sostinėje Madride vaizdas susidaro kitas. Savu laiku Ispanija buvo didžioji pasaulio valstybė, nusitęsusi per kelis kontinentus ir joje "Saulė niekadus nenusileisdavo". Dar iš anų laikų muziejuose susikrovusios didelės meno vertybės, bet ir naujų kultūrinių lobių kūrime Ispanai neatsilieka.

Nacionalinės bibliotekos rūmuose lapkričio mėnesį vyko dvi parodos. Suomija atgabenusi savo konstruktyvizmo parodą - mene, architektūroje ir tapyboje. Gretimose salėse Ramon Muriedas parodo skulptūros kūrinių. Jo stilius savitas, žmonių liemenys palikti grubūs, kaip pušies stobrys. Ir temų pasirinkime nevengta keistumų, pvz. viena skulptūros grupė - šv. Teresėlė ir Marilyn Monroe.

Ispanai turi puošnų kultūros centrą, kur vyksta teatro, baletu programos ir meno parodos. Lapkričio mėnesį vyko dideliu įvairumu pasižyminti ispanų tapytojų ir skulptorių s-gos paroda, ryški dabarties bruožais.

ARTŪRAS MIČIŪDAS,

VLIK'o igaliotinis Argentinoje, Argentinos "Telem" politinių žinių agentūros skyriaus vedėjas, dalyvavęs Madride VLIK'o delegacijoje

Vieną popietę, kai nebuvo jokių susitikimų su delegacijomis, drauge su Argentinos lietuviu A. Mičiūdu patraukėme į karaliaus rūmus Madride. Tai vieni iš puošniausių rūmų pasaulyje. Karalius dabar juose negyvena. Jo būstinė vienoje pilyje prie Madrido, bet čia būna priėmimai ambasadorių, vyriausybės galvų. Ir yra kur. Rūmuose yra 2800 kambarių. Mus pervedė maždaug tik per šimtą, ir tai užteko.

Čia dabar net keli muziejai, karalių buveinės, meno, senų knygų ir ginklų. Kambariai išpuošti gobelenais. Gidė pasakojo, kad Ispanijoje yra tiek gobelenų, kad juos sudėjus vieną prie kito susidarytų apie 14 kilometrų, taigi - netoli 10 mylių. Karališkas banketų kambarys gali sutalpinti 1000 svečių. Stalai nukrauti indais, po 5 stiklelius kiekvienam. Visuose rūmuose yra apie 400 laikrodžių. Ir visi tiksliai eina. Tik viename kambaryje jų 62. Kai ima mušti valandas, ypač 12, tai kai koncertas. Vienam kambaryje vėduoklių muziejus. Puošniausias iš viso pasaulio, su tapybos kūrinių, kitos iš dramblio kaulų. Vieno kambario - sienos ir lubos meniško porceliano. Daugybė tapybos paveikslų šv. Rašto ir kitomis temomis.

CHICAGO, ILL. Amerikos Lietuvių Tarybos visuomeninių ryšių komisijos pirm. dr. Leonas Kriaučeliūnas, talininkaujant tos komisijos nariui K. Radvilai, gruodžio 3 d. Jaunimo Centre surengė Madride dalyvavusių atstovų pranešimą visuomenei. Kalbėjo VLIK'o delegacijos narys ir VLIK'o atstovas Argentinoje Artūras Mičiūdas, ALTO delegacijos nariai - kun. dr. Juozas Prunskis ir ALTO pirm. dr. Kazys Šidlauskas. Buvo didelis visuomenės susidomėjimas. NUOTRAUKOJE: Artūras Mičiūdas kartu su su ALT valdybos nariais - iš kairės, A. Mičiūdas, dr. L. Kriaučeliūnas, kun. dr. J. Prunskis, G. J. Lazauskas, dr. K. Šidlauskas, J. Skorubskas ir T. Elinstrubas. (Nuotrauka: Irenos Kriaučeliūnienės).

O jau biblioteka prikimšta seniausių, net ir ranka rašytų, knygų. Pinigų rinkinys nuo pat žilos senovės. Tiek meno ir istorinių vertybių, kad vieną dieną sunku apžiūrėti.

Madride gana platus požeminių traukinių tinklas. Didžiųjų gatvių sankryžose įrengta apacia perėjimai pėstiesiems. Autobusas kainuoja apie 40 amerikietiškių centų, eina labai dažnai ir vis gerokai perpildyti. Automobilių didelė daugybė, bet vis mažieji. Kai grįžome autobusu iš Toledo sekmadienį vakare, jau koks 15 mylių nuo Madrido buvo automobilis prie automobilio ir nebevažiavome, o slinkome.

Ispanės beveik visos rudų akių, bet malonios. Pasitaiko, kad seniui turistui autobuse užleidžia vietą. Daugelis jų megsta karštai gestikuliuodamos kalbėti. Važiuojant mums į Toledo viena ispanė didžią kelią atsigrįžusi su kaimyne užpakalinėje sėdynėje klegėjo gausiai rankomis mosikuodama, net atsistodama.

Išėjęs iš nacionalinės bibliotekos rūmų, pamačiau grupę - šešetą studenčių. Paklausiau, ar nėra kur arti muziejaus. Jos šokosi aiškinti, kad yra, netoli už bibliotekos rūmų ir visos siūlėsi nuvesti. Ispanių drabužiuose daugiau tamsesnių spalvų negu Amerikos, net ir jų kojinės daugiau tamsios, bent jau ne "kūniškos".

Krautuovėse popierinių maišelių nematyti - vis daugiau tokie plonyčiai plastikiniai. Duona daugiausia ilgais, plonais prancūziško stiliaus kepalais ir kartais tenka matyt be įvyniojimo rankoje besiant kaip "šoblė".

Daugelis ispanių rytais prieš namus šaligatvį nusišluoja.

Mūsų kaimynystėje gatvės būdelėje telefonas buvo sugedęs. Porą kartų užėjau į krautuves patelefonuoti. Maloniai leido ir siūlomi atsikakė pinigą paimti. Miesto telefonai čia pigūs - ir automatuose temoki apie 7 centus.

Gatvių sankryžose kai pėstiesiems galima eiti, šviesų stulpe pasirodo žalias žmogiukas. Tada automobiliams dar nevalia važiuoti, jie laukia pilnos žalios šviesos.

Jeidami į keltuvą ispanų vyrai ar moterys pasveikina esančius "Gerą dieną", o išeidami pasako "Sudie".

Madride ruduo gražus. Per dvi savaites jame gyvenant nė karto nelijo.

Valgis nepigus. Už paprastą sumuštinį - bulkutė su kumpiu viduj-uzmoki apie dolerį 40 ct., bet galima gauti žuvies pietus ir už ketvertą dolerį.

Viešbučiai nuo keliolikos iki keliasdešimt dolerių. Prie mūsų buvo buvo skelbimas, kad kondominijos parduodamos už 90,000 dol.

Nors miestas tirštai apgyventas - namas prie namo, bet apima net 531 kvadr. kilometrų.

CHICAGOS LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBO KALĖDŲ PUOTA

Gruodžio 10 d. Chicagos Lietuvių Moterų Klubu narės su viešniomis rinkosi į puošnią "Condessa Del-Mar Valgyklą". Patiekta skanūs pietūs šimtainei viešnių grupei. Pobūvio šeiminingės buvo ponios Gladys Karnis ir Bernice Neberėza.

Papietavus ponios Karnis pasveikino dalyves su artėjančią Kalėdų Šventėmis - apgailėstaudama, jog trečioji štos sueigos šeiminingė ponios Onutė Aukers negalėjo dalyvauti dėl sušlubavusios sveikatos. Taipgi klubo garbės narė ponios Juzė Daužvardienė neatvyko dėl ankstyvesnių išpareigojimų.

Meninėje programoje jauna ponios Rita Dagienė gitara ir daina pradėjo savo kūrybą - "Kaip gražu būti toliau nuo miesto", "Kalėdų giesmė - Su Dangaus šypsena", "Silent Night", "O Naktie, o Šventa", dzukišką dainą - "Pakrypuok antela", "Nuotykių Chicagoje žiemos metu" - jos kūryba, Lietuvių liaudies dainą - apie Rūtas, Kalėdų dainą (jos sukurtą Anglijoj).

Viešnios labai įvertino Ritos gražų balsą bei jos taip pergyvenančią artistišką laikyseną.

Kalėdų Senelio dovanas išdalino ponios Neberėza.

Kiekvienas stalas buvo papuoštas šiaudinukais, kuriuos pagamino ponios Balčiūnienė. Prie eglutės buvo dovanėlių nuo ponios Jean Vance.

Programą baigė Rita Dagienė su daina - "Joy to the World".

Teodora Kuzienė

PRISIMENANT NADĄ RASTENĮ

Pagarbiam prisiminimui mano mylimo vyro advokato, poeto laureato, NADO RASTENIO, kuris su atsidėjimu paruošdavo nuoširdžius sveikinimus, atlankydamas beveik kiekvieną arti ir toli Šventų Kalėdų progą, - daugiau jo nebėra mūsų tarpe, - ilsisi užtarnautoje ramybėje, - o aš prisimindama savo brangų vyrą, aukoju jo atminčiai \$25.00 "Sandaros" spaudos palaikymui.

Ta pačia progą sveikinu "Sandaros" redakciją ir linkiu Šventų Kalėdų ir sėmingų, laimingų Naujų 1981 Metų.

Nuliūdusi žmona
Julija M. Rasteniene

Įvairios žinios

Vilniuje jau pusė milijonų gyventojų.

Andrius Mironas pergyveno sunkią automobilio avariją.

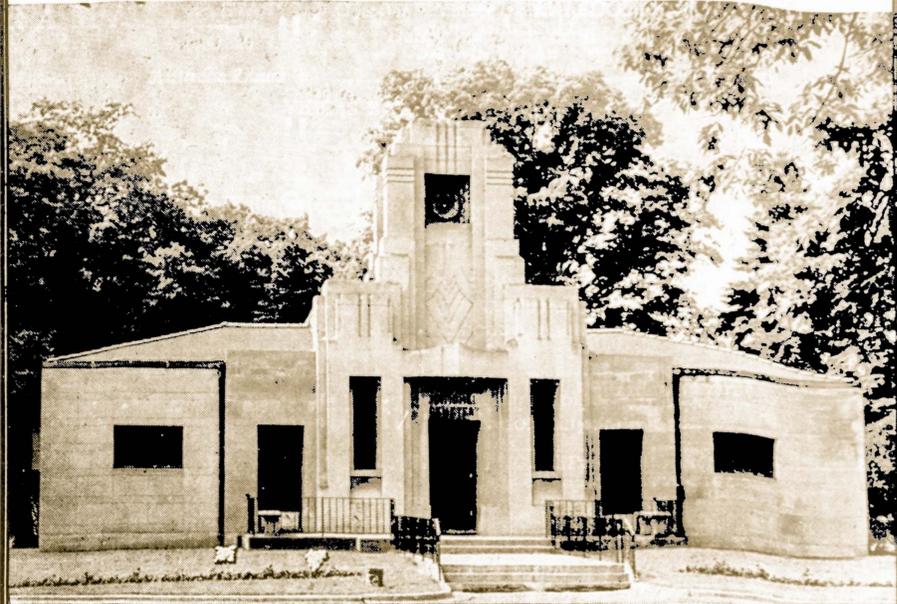
"Sandaros" talkininkas Alfonsas Kizlaitis, lapkričio 21 d. 10 val. vak. prie savo namų Ciceroje buvo peršautas ir apiplėštas. Gydomas namuose.

Aleksandra Siliūnas iš ryto einant į darbą iš užpakalio buvo juodžio užpultas ir plaktuku į galvą sužalotas, jog neatgavęs samonės ligoninėje mirė. Taip pat mirė plėšikų užpulta ir sužalota K. Virketienė.

SKFLBIMAS

Bridgeporte išnuomojamas keturių kambarių butas, antrame aukšte. Teirautis telefonu 927 - 1953

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Lietuvių Tautinių Kapinių Vadovybė

LITHUANIAN NATIONAL CEMETERY,
8201 South Kean Ave., JUSTICE, ILL. 60458

Telefonas: (312) 458 - 0638

DIAL 911 IN CHICAGO FOR
EMERGENCY POLICE, FIRE
AND AMBULANCE
NON-EMERGENCIES: DIAL 744-4000

Linksmiausių Kalėdų Švenčių Laimingų Naujų Metų! Visiems Chicagos Lietuviams

MARQUETTE PARKO NAMŲ SAVININKŲ ORGANIZACIJOS
VALDYBA

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

VISIEMS LINKI

(R) LB BRIGHTON PARKO APYLINKĖ

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

LINKI VISIEMS

(R) LB CICERO, ILLINOIS APYLINKĖ

Linksmų Kalėdų Švenčių- Laimingų Naujųjų Metų!

LINKI: LIETUVIŲ PREKYBOS RŪMAI

LITHUANIAN CHAMBER OF COMMERCE
OF ILLINOIS

"Serving the Community since 1933"

6529 S. KEDZIE AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS 60629
Phone 778-2233

OFFICERS

THEODORA KUZAS
President

JUOZAS BACEVICIUS
Executive Vice President

JOHN G. EVANS, JR.
1st Vice President

JULIUS K. KUZAS
2nd Vice President

CHARLES D. MACKE
3rd Vice President

ADOLPH BALIUNAS
Treasurer

BRUNO GRAMONT
Secretary

DIRECTORS

STANLEY BALZEKAS, SR.

BRUNO KLEMKA

CASIMIR G. OKSAS

VINCENT SAMASKA

VYTO SHUKIS

ANTHONY G. STAKENAS

JOSEPH P. STANAITIS

RAYMOND WERTELKA

HONORARY DIRECTORS

WILLIAM J. KAREIVA

PETER P. VILKELIS

FELIX RAUDONIS

CHARLES P. KAL

DR. KAZYS SIDLAUSKAS

FRANK ZOGAS

Legal Advisors

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

LINKIME VISIEMS DRAUGAMS
IR PAŽĪSTAMIEMS

Antanas ir Vince Povilonis
(POWELL)

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

LITHUANIAN CRAFTSMEN CLUB
OF CHICAGO

CHICAGOS LIETUVIŲ MASONŲ
KLUBAS

Apdraudų Agentūra

Tel.: 778-2233

Bell Realty & Bace Ins. Agency

Juozas Bacevičius
VALANDOS

Kasdien 9 - 8 val. vakaro
Šeštadieniais ir sekmadieniais
9 - 4 val. po pietų

6529 So. Kedzie Ave.

- Chicago, Ill. 60629

SOPHIE BARGUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

ALDONA ir dukra SOFIJA DAUKAI

IŠ WOPA 1490 KIL. AM

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 4:00 - 4:30 val. po piet
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue

Tel.: HEmlock 4-2413

CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC

2951 W. 63rd Street

Office - 436-7878

Res. 839 - 5568

CHICAGO, Illinois 60629

VLADAS SIMAITIS, J. D.

Registered Broker

Didžiausias Kailių
Pasirinkimas!

PAS VIENINTELĮ
LIETUVIŲ KAILININKĄ,
CHICAGOJE

Įstaigos: 263-5826
Namų: 677-8489

NORMANĄ BURŠTEINĄ
185 No. Wabash Avenue
second floor
Chicago, IL 60601

RAMUNĖ

DELIKATESŲ KRAUTUVĖ
RESTORANAS

2547 West 69th Street, Chicago, IL, 60629

Čia yra lietuviškų knygų, gaidų, plokštelių ir kt. lietuviškų kūrinių.

Telefonas 925 - 4254

Savininkai - Ona Konkulevičienė
ir Bronius Zabukas

NAUJA LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

"LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ

KASDIEN nuo pirmadienio iki penktadienio
8:30 val. vakare

Visos laidos iš WCEV 1450 Kc BANGA.

ST. PETERSBURGE: 12 val. 30 min.

WTIS 1110 AM BANGA.

Adresas: 2646 West 71-st St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

ENGLISH
section

LITHUANIAN CHRISTMAS ORNAMENTS

Every year more and more people are decorating their Christmas trees with their own home made ornaments. Among the many ways to make them one of the most popular methods is to make them from paper or plastic drinking straws. This method is a revival of a pre-World War I Lithuanian tradition. At that time the ornaments were made from dried rye or wheat straw.

One of many intricate straw ornaments made by BERNICE KASARSKI. It takes several hours to make one.
(Photo: Kazys Norvilas)

CHRISTMAS CARDS

Christmas cards had their beginning about a hundred-odd years ago while most of the other festive customs go back many centuries, some even beyond the birth of Christ. Christmas cards were introduced in United States by Louis Prang, a Prussian lithographer-artist, whose European-printed designs went on sale in Boston in 1874. Since then billions of cards have been mailed in this country. Some of these cards were just post cards and then they were decorated with lace and ribbons and also changed in size and form.

Pearl Jasis

CHRISTMAS TREE - O TANNENBAUM!

Many countries claim to have started this custom. Ceremonial worship of trees in ancient rites almost certainly led to decoration of trees in connection with celebrating the coming of the Christ child. German immigrants who had set up trees in their homes at Christmas brought the custom to this country, where it won quick acceptance.

What an important part of our festivities is the Christmas tree with its beautiful green branches, colored lights, decorations and gifts! The tree did not become a part of the Christmas festivities until the time of Luther. As a Christian symbol it became very popular through Germany even to this day. The stirring melody of "O Tannenbaum" is very familiar in America where several states have adopted it for their official state song. Best known is "Maryland My Maryland".

Pearl Jasis

FIRLET

I planted a firlet sweet,
Between our home and street,
In flower garden small.
Away from peaceful grove,
As I'm from Nemunelis,
That I recall with love...
May it rise its head high,
To eternal blue sky,
It will remind me every day,
Of the essence of hay,
Whispers of Pažaimenis -
Waves of wheat and rye,
Crickets and moonlight clear,
Fresh scent of fir and pine -
Songs of gay girls and boys -
Lithuania, birthland of mine.

Nadas Rastenis

Looking for books about Lithuanian in English? Write to:

Lithuanian Days Bookstore
4364 Sunset Boulevard
Los Angeles, CA 90029

MOSCOW PAPER ATTACKS BALTIC LEGATIONS IN THE U.S.

"Violation of Helsinki Act Charged by "Literaturnaya Gazeta"

The Moscow newspaper LITERATURNAYA GAZETA" (Sept. 10, 1980) has fired a salvo at the "Missions of the former Baltic Bourgeois Governments" in the United States. Those "Hunted Houses", the newspaper says, "are trying to hamper... if not the development of history than at least the process of improving mutual understanding between the peoples." (The Lithuanian and Latvian Legations in Washington and Estonian Consulate General in New York are visible embodiments of the U.S. Government's refusal to recognize the illegal annexation of the Baltic States by the Soviet Union.)

LITERATURNAYA GAZETA'S attack is obviously linked with the forthcoming Helsinki review conference in Madrid. They even made up a "delegation" for a trip to Madrid, "the newspaper complains and asks in conclusion whether the existence and activities on the U.S. territory of these "embassies", as well as those of "openly nazist and revanchist associations", do not contradict the letter and spirit of the Final Act of the Helsinki Conference?" (The "nazist" associations are a pure invention, while the another typical example of Moscow's double talk.)

NEW ARRESTS IN LITHUANIA

The recent wave of searches, interrogations and arrests in Lithuania has claimed new victims who are listed below. The information about them is taken from the issues No. 43 (June 13, 1980) of THE CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA. With the exception of Justas Gimbutas, they were arrested for their alleged links with the underground press.

* "On February 28, 1980, the Klaipėda "people's" court again sentenced JUSTAS GIMBUTAS - this time to a one year's loss of freedom for "violating the passport regulations". This makes it total of 33,5 years he spent in prisons." Released on April 14, 1979, after 32,5 years of imprisonment, he refused to accept a Soviet passport and demanded the right to emigrate to the United States. (His sister, B. VAIČIULIS, resides at 82-20 88th St., Woodhaven, N.Y. 11421). On June 29, 1979, he wrote to the U.S. The CHRONICLE asks "all people of goodwill" in Lithuania and abroad to give their assistance to Justas Gimbutas.

A large group of KGB agents broke into the home of TERFSE PETRIKIENE in Kybartai on April 18, 1980. The surprise raid trapped GENOVAITE NAVICKAITE of Kaunas with two typewriters, issue No. 42 of the LITHUANIAN CHRONICLE, and many transcribed pages. Miss Navickaitė was arrested and taken to the Vilnius KGB prison. She is being questioned by the KGB senior interrogator V. BALČIUNAS. (Miss Navickaitė was born on February 18, 1947, in Ditkūnai, Lithuania. In 1970 she graduated from the Kaunas School of Medicine and was employed as a nurse in the city's various hospitals.) On April 28, 1980, the KGB searched the apartment of Miss Navickaitė in Kaunas Vaškuoklių g. No. 4).

(Chronicle, No. 43)

* GINTAUTAS JAŠMANTAS, res. in Vilnius, Švyturio 36-8, was arrested on March 4, 1980. Born in 1930, Jašmantas graduated from the Vilnius Pedagogical Institute, majoring in Lithuanian language and literature. He worked as a journalist for KOMJAUNIMO TIESA (Komsomol Truth) the organ of the Lithuanian Communist Youth Organization, but in 1970 left the Communist party. He was arrested for his alleged activity in the underground press.

(Chronicle, No. 44)

* The rectory of the Rev. VACLOVAS DEGUTIS, in Bogotoji, Kapsukas district, was the target of a KGB raid on April 18, 1980. KGB captain JURKSTAS was assisted by ten agents. AUŠRA (No. 18), the CHRONICLE (No. 38), and a book THE MARTYRS OF TODAY were confiscated. On the second floor of the rectory, the KGB agents discovered ONA VITKAUSKAITĖ, res. of Kaunas, Partizanų g. No. 226-4. They seized a typewriter, the Lithuanian Chronicle (No. 42) and 26 transcribed pages of the CHRONICLE in ten copies. Miss Vitkauskaitė was arrested and taken to the Vilnius KGB. (Miss Vitkauskaitė, born on April 23, 1955, is a graduate of the Kaunas Polytechnic Institute and was employed as a "technician - technologist.") The Rev. Vaclovas Degutis was interrogated.

(Chronicle, No. 43)

* JADVYGA-GEMMA STANELYTE visited on July 11, 1980, NIJOLĖ SADŪNAITĖ who had just returned from Siberian exile. That evening she disappeared without a trace. On July 22, Stanelytė's relatives found out that she was held in the Lukiškių prison. On KGB instructions, cri-

THE LITHUANIAN CHRISTMAS TREE, decorated by MARY KRAUCHUNAS and PAULINA VAITAITIS.

minal charges are reafied against her for "Parasitizm". One KGB agent told her during the interrogation, "We will not let you become another Sadūnaitė!" Miss Stanelytė is widely known in Lithuania, and "Lithuanian catholics will attentively follow each step of her suffering and sacrifice".

* V. ABRUTIS (res. in Vilnius, Talat Kelpšos St.) was arrested on May 23, 1980 in Moscow. A large amount of underground literature and a typewriter were seized during the search of his apartment, on April 9, 1980, in Vilnius. At present Abrutis is kept in Lukiškių prison. The authorities informed his wife, EDITA ABRUTIS, that criminal proceedings have been initiated against him in accordance with article 199, part one, of the LSSR Penal Code. Mr. and Mrs. Abrutis had earlier applied for emigration. (Chronicle No. 44)

LUKOŠEVIČIUS AND KARALIŪNAS IN PSYCHIATRIC HOSPITALS

PETRAS LUKOŠEVIČIUS was arrested on April 15, 1980, and locked up in the Naujoji Vilnia psychoneurological hospital on the instructions of the KGB. Born in 1915, Lukoševičius was sentenced in 1944 to 25 years, according to article 58, section 16, of the Penal Code. He traversed the entire Gulag archipelago: the Minsk, Gorskij, Taišet, Omsk, and other camps. He was released in 1956, after serving 11 years. Returning to Lithuania, he began writing his memoirs about the Gulag, but in 1973 they were confiscated by the KGB. In 1977, the KGB searched his apartment in Panevėžys and seized many copies of the underground periodicals AUŠRA (The Dawn), DIEVAS IR TĖVYNĖ, and the Lithuanian CHRONICLE. KGB lieutenant colonel URBONAS, who led the search, uttered the following threat, "If you don't stop this, you'll end up in a psychiatric hospital!"

In February, 1980, VOLDEMARAS KARALIŪNAS was transferred from the Cerniakhovsk psychiatric hospital - prison to the Kaunas psychiatric hospital. Doctor Belokopytov is using aminazine to "cure" him of his national and religious convictions. His present condition is very grave - he is sleepy, his movements stiff, his speech slow, but he still manages to think and speak logically.

Karaliūnas was sentenced twice for crossing the border into Poland. In 1977, he was locked up in the Cerniakhovsk psychiatric hospital - prison. The "symptoms" that led to his hospitalization; he tried to organize a strike in a factory in Kaunas for improvement of working conditions; he refused the Soviet citizenship; and he wrote to the United Nations Organization, asking for a discussion of the enslavement of the Baltic States. (Chronicle of the Catholic Church in Lithuania, No. 44)

SUGGESTION FOR THE CHRISTMAS GIFT:

a subscription of SANDARA for your neighbors, friends, relatives (near or far), co-workers, girl friend, boy friend and club or organization members. Some Lithuanian organizations subscribe SANDARA for its members.

LITUANUS
\$ 10 per year

LITUANUS
6621 S. TROY ST.

CHICAGO, ILLINOIS 60629

LITUANUS Quarterly Journal of Arts and Sciences, the only ENGLISH language publication, represents the free-world viewpoint on the Lithuanian question.

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

LINKI

VYTAUTO Didžiojo Šaulių Rinktinės Vadovybė tretyje

Laimingų Naujų Metų
VĖSIEMS LIETUVIAMS

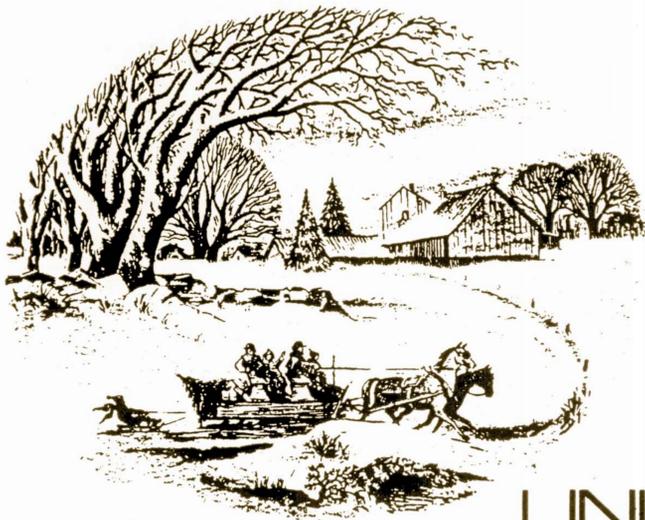
EUPHROSINE MIKUZIS
S.L.A. Izdininkė

Linksmų švenčių ir laimingų Naujųjų 1981 metų vėsiams SLA nariams ir sandariečiams!

A MERRY CHRISTMAS
AND A HAPPY NEW YEAR

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

TO ALL OUR CUSTOMERS
FROM THE BOARD OF DIRECTORS,
OFFICERS AND STAFF
OF THE UNION FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

UNION FEDERAL
CHICAGO MATTESON PALATINE

3430 S. Halsted St./Chicago, Ill. 60608/Phone 523-2800
4647 W. Lincoln Hwy. (at Lincoln Mall)/Matteson, Ill. 60443/Phone 747-4100

Countryside Mall: 1214 W. Northwest Hwy. (at Baldwin)/Palatine, Ill. 60067/Ph. 991-4800
Meadowbrook Mall: 2121 W. 63rd St./Downers Grove, Ill. 60515.
Ph. 964 - 8400

Joseph F. GRIBAUŠKAS
Exec. - Sec.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲJŲ METŲ

linki visiems
taupytojams ir geros valios lietuviams

**Saint
Anthony
Savings**

1447 SOUTH 49th COURT • CICERO, ILLINOIS 60650 • 656-6330

Visiems draugams
ir visiems Lietuviams

Linksmų Kalėdų

Laimingų Naujų Metų

TEODORA KUZAS
6840 South Artesian Avenue

Linksmų Kalėdų Švenčių

LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ!

LINKIŲ SANDAROS ŠTABUI
VISIEMS SANDARIEČIAMS IR
VISIEMS GEROS VALIOS LIETUVIAMS

Juzė Gulbinienė

LINKSMŲ KALĖDŲ
ir LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ
linkime visiems geros valios Lietuviams

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N

8929 SOUTH HARLEM AVE., BRIDGEVIEW, ILL. 60455.

Tel.: 598-9400

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N

4040 S. Archer Ave., Chicago, IL 60632

Tel.: 254-4470

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N

2657 W. 69th St., Chicago, IL 60629

Tel.: 925-7400

*Linksmų Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų*

MUTUAL
FEDERAL
SAVINGS

President
PETER KAZANAUSKAS
Officers and
Directors

**Mutual Federal
Savings and Loan**

2212 W. CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

